

## คำนำ

ด้วย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยส่งเสริมสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ หลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว รวมถึงการสนับสนุน ประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาอาชีพ ให้มีงานทำสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของการดำเนินงานที่เน้นเรื่องการมีอาชีพเพื่อการมีงานทำมีรายได้ จึงได้คัดเลือกหลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว เพื่อพัฒนาและต่อยอดมาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้

ขอขอบคุณวิทยากรวิชาชีพ และคณะดำเนินงานการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง ที่ได้ร่วมพัฒนาหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่างๆ ให้สำเร็จไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากรและผู้เรียนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

มกราคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1
ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	6
หลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	7
ความเป็นมา	7
จุดประสงค์การเรียนรู้	7
กลุ่มเป้าหมาย	7
ระยะเวลา	7
เนื้อหาหลักสูตร	8
การจัดการเรียนรู้	8
สื่อการเรียนรู้	8
การวัดและประเมินผล	8
การจบหลักสูตร	8
เอกสารหลักฐานการศึกษา	8
การเทียบโอนผลการเรียน	9
แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	10
ใบความรู้ ความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	11
ใบความรู้ วิธีทำการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	12
ใบงาน แบบบันทึกการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	14
ใบความรู้ คุณค่าของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	15
ใบความรู้ การคำนวณต้นทุน กำไร	16
ใบงาน การคิดต้นทุน กำไร	17
ใบความรู้ ช่องทางการตลาด	18
แบบวัดและประเมินผลการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	19
ใบงาน แบบประเมินผลงานผู้เรียน	20
บรรณานุกรม	21
รายชื่อคณะผู้จัดทำหลักสูตร	22

งานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง  
หลักสูตรวิชาการทำไม้กวาดทางมะพร้าว จำนวน 10 ชั่วโมง  
๑๑๑๑๑๑

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่การเริ่มต้นทำไม้กวาดทางมะพร้าว ผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว ได้แก่ ก้านมะพร้าว เชือก ลวด มีด ค้อน คีมตัด และตะปู โดยมีวิธีการเลือกดังนี้

**ก้านมะพร้าว** ทำได้จากก้านใบย่อยของทางมะพร้าว โดยตัดก้านใบย่อยตรงโคนก้านออกจากทางมะพร้าว จากนั้น นำใบมะพร้าวมากรีดแยกแผ่นใบทั้งสองข้างออก ก่อนนำไปตากแดดให้แห้ง จากนั้นตัดโคนก้านให้เสมอกัน ก่อนนำมามัดติดเป็นแผงกับด้ามไม้ไผ่ นิยมใช้พันธุ์พื้นเมือง เพราะใบย่อยมีขนาดใหญ่ และยาว เมื่อนำมากรีดแผ่นใบออกจะได้ก้านใบที่มีขนาดใหญ่ และยาวกว่าก้านใบของมะพร้าวพันธุ์การค้าอื่นๆ



**เข็มเย็บกระสอบ** ผลิตจากเหล็กมีความแข็งแรง ทนทาน ใช้สำหรับเย็บกระสอบ เย็บปากถุง พัดตุ  
ต่าง ๆ



**ไม้ไผ่ (ทำด้าม)** เป็นพืชตระกูลหญ้า มีลำต้นเป็นปล้องๆ ข้างในกลมกลวง เนื้อไม้แข็ง มีสีเขียว  
มีหน่อใช้หน่อ รับประทาน มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นที่นิยมปลูกกันทั่วไป ในหลาย  
ประเทศ ไม้มีปลอก หลายสายพันธุ์ มีประโยชน์และสรรพคุณทางยาหลายอย่าง นำมาประกอบอาหาร เมนู  
ต่างๆ ได้หลายเมนู ใช้ลำทำเครื่องจักสาน



**เชือกไนลอน** วัสดุเส้นใยสังเคราะห์ที่ใช้สำหรับถักเป็นเชือกได้หลากหลายรูปแบบเพื่อนำไปใช้มัด ยกหรือลาก วัสดุขนาดต่างๆ ได้อย่างแข็งแรง จึงเป็นที่นิยมใช้งานในชีวิตประจำวันและงานอุตสาหกรรมกัน เป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปแล้วเส้นใยไนลอนจะมีลักษณะเป็นเส้นใยแบบเงา ที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือ เส้นใย เหนียว ยืดหยุ่นดี ทนทาน



**ลวด** คือเหล็กที่รูปร่างเป็นเส้นยาว มีผิวเรียบ ลักษณะหน้าตัดเป็น ทรงกลม มีขนาดและวัสดุที่หลากหลายให้เลือกใช้ ด้วยคุณสมบัติที่แข็งแรง ทนทาน และสามารถเลือกใช้ได้ตามขนาดความยาวที่ต้องการ



**มีดตัดก้านมะพร้าว** ใช้สำหรับตัดก้านมะพร้าว มีความคมพิเศษ แข็งแรง ทนทาน



**ค้อน** คือเครื่องมือสำหรับตอกหรือทุบบนวัสดุอื่น สำหรับการใช้งานเช่น การตอกตะปู การจัดชิ้นส่วนให้เข้ารูป การทุบหลายวัตถุ ค้อนอาจได้รับการออกแบบมาให้ใช้งานเฉพาะทาง และมีรูปร่างกับโครงสร้างที่หลากหลาย แต่มีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมือนกันคือด้ามจับและหัวค้อน ซึ่งน้ำหนักจะค้อนไปทางหัวค้อนมากกว่าแรงที่กระทบเป้าหมายจะมากเท่าใด ขึ้นอยู่กับมวลของค้อนและความแรงของการตอก ดังนั้นเมื่อค้อนยิ่งหนักมากและหวดด้วยความแรงมาก แรงที่ได้จากค้อนยิ่งมากตามไปด้วย



**คีมตัดลวด** เหมาะสำหรับตัดลวด และตัดแผ่นพลาสติก ปากคีมชุบแข็ง ทนทาน คมตัดได้ไม่กินชิ้นงาน ด้ามจับยางถนัดกระชับมือ ใช้งานสะดวก



**ตะปู** เป็นอุปกรณ์ที่ทำมาจากโลหะ มีลักษณะแข็ง ปลายแหลม รูปร่างคล้ายเข็ม ตะปูส่วนมากทำมาจากเหล็ก มักใช้สำหรับการยึด ตรึง หรือเพื่อติดวัสดุชนิดต่าง ๆ ในงานไม้ งานก่อสร้าง และงานวิศวกรรม ตะปูมักถูกใช้งานร่วมกับค้อน โดยใช้ค้อนในการตีหรือตอกเพื่อดันตะปูให้ผ่านเข้าไปในวัสดุที่ต้องการ จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้



ยางมะตอย ผลิตภัณฑ์พร้อมใช้ในรูปแบบของยางมะตอยอิมัลชันสูตรน้ำ สีน้ำตาลเข้ม ไม่มีกลิ่นฉุน เมื่อแห้งแล้วจะให้เนื้อฟิล์มสีดำ ยืดหยุ่น ใช้งานง่ายโดยการทาด้วยแปรงหรือเกรียง



## ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้ มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน

สภาพสังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมนุษย์เราจะต้องสร้างสิ่งทดแทนเพื่อการอยู่รอดโดยวิธีการต่างๆ

อาชีพการทำไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพทางเลือก สร้างรายได้เสริม ใช้วัสดุให้เกิดประโยชน์ เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงได้ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะงานศิลป์มีความคิดสร้างสรรค์ การเลือกใช้สีสีนการออกแบบต่างๆ การคำนวณ ขนาดรูปแบบให้เหมาะสมผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์และการบริการลูกค้าในรูปแบบต่าง ๆที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

## หลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

### 1. ความเป็นมา

จากสภาพสังคมท้องถิ่นในปัจจุบันพบว่าในแต่ละบ้านเรือนของแต่ละชุมชนจะมีวัสดุในท้องถิ่นซึ่งสามารถนำมาใช้ในการทำไม้กวาดได้ เช่น ก้านมะพร้าว ไม้ไผ่ ดอกหญ้า ก้านจาก เพื่อใช้ในครัวเรือนและเพื่อการจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ไม้กวาดทางมะพร้าว คือ ไม้กวาดที่ทำได้จากก้านใบย่อยของทางมะพร้าว โดยตัดก้านใบย่อยตรงโคนก้านออกจากทางมะพร้าว จากนั้น นำใบมะพร้าวมากรีดแยกแผ่นใบทั้งสองข้างออกก่อนนำไปตากแดดให้แห้ง จากนั้น ตัดโคนก้านให้เสมอกัน ก่อนนำมามัดติดเป็นแผงกับด้ามไม้ไผ่ไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นวัสดุทำความสะอาดที่ประดิษฐ์ได้ภายในครัวเรือน นิยมใช้สำหรับกวาดทำความสะอาดลานบ้าน ลานหญ้า สำหรับกวาดเศษดิน ก้อนดิน หิน ทราย เศษใบไม้หรือ เศษมูลฝอยที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ให้กองรวมกันก่อนนำไปกำจัด แต่ไม่สามารถกวาดทำความสะอาดฝุ่นขนาดเล็กได้

### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว
- 2.2 อธิบายวัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว
- 2.4 ปฏิบัติการทำไม้กวาดทางมะพร้าวได้
- 2.5 อธิบายคุณค่าของไม้กวาดทางมะพร้าว
- 2.6 คิดค้นทุน กำไรจากการจำหน่ายไม้กวาดทางมะพร้าวได้
- 2.7 อธิบายช่องทางการจัดการตลาดของไม้กวาดทางมะพร้าวได้

### 3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

### 4. ระยะเวลา

เรียนรู้ และฝึกทักษะ จำนวน 10 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 8 ชั่วโมง

## 5. เนื้อหาหลักสูตร

- 5.1 ความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว
- 5.2 วัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 5.3 ขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว
- 5.4 การปฏิบัติการทำไม้กวาดทางมะพร้าว
- 5.5 คุณค่าของไม้กวาดทางมะพร้าว
- 5.6 การคิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายไม้กวาดทางมะพร้าว
- 5.7 ช่องทางการจัดการตลาดของไม้กวาดทางมะพร้าว

## 6. การจัดการเรียนรู้

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้

## 7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
- 7.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์
- 7.3 สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
- 7.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

## 8. การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

## 9. การจบหลักสูตร

- 9.1 มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 9.3 มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

## 10. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

เกียรติบัตรออกโดยสถานศึกษา

## 11. การเทียบโอน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากจำนวนชั่วโมง และความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเลือก สาระการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร

( )

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

( )

หัวหน้างานจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ.....อนุมัติหลักสูตร

( )

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....

**แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว**

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1. อธิบายความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าวได้	1. ความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1. วิทยากรอธิบายความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1. ใบความรู้เรื่องความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว 2. รูปภาพ 3. สื่อออนไลน์	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม 4. ชิ้นงาน/ผลงาน 5. ประเมินผลงาน	1 ชั่วโมง	-
2. วัสดุอุปกรณ์และการเลือกใช้	2. อธิบายวัสดุ อุปกรณ์ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม	2. วัสดุ อุปกรณ์ และการเลือกใช้	1. วิทยากรอธิบายอุปกรณ์ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว 2. วิทยากรอธิบายวัสดุที่ใช้ประกอบการทำไม้กวาดทางมะพร้าว 3. ให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	1. ตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์ 2. สื่อออนไลน์	ผู้เรียน โดยใช้ใบงานที่กำหนด	20 นาที	-
3. ขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	3. อธิบายขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าวได้	3. ขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1. วิทยากรอธิบายขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1. ใบความรู้ เรื่องการทำไม้กวาดทางมะพร้าว 2. สื่อออนไลน์ 3. วัสดุ อุปกรณ์ของจริง		40 นาที	-
4. การปฏิบัติการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	4. ปฏิบัติการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	4. การปฏิบัติการทำไม้กวาดทางมะพร้าว	1. วิทยากรสาธิตวิธีการทำไม้กวาดทางมะพร้าว และผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 2. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. ใบงานการทำไม้กวาดทางมะพร้าว		-	8 ชั่วโมง

## ใบความรู้ ความเป็นมาของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

การทำไม้กวาดทางมะพร้าว คือ ภูมิปัญญาอย่างหนึ่งที่คนไทยเรารู้จักคิดค้นหาวิธีประดิษฐ์ขึ้นจนสำเร็จ และสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน ต้นมะพร้าวเพียง 1 ต้น สามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้หลายอย่าง นอกจากจะนำน้ำมะพร้าวมาดื่ม เนื้อมะพร้าวมารับประทาน ทั้งรับประทานเนื้อสด ๆ หรือนำมาคั้นเป็นกะทิใส่ในอาหารคาวหวานได้หลายอย่างแล้ว กะลามะพร้าวยังสามารถนำมาประดิษฐ์สิ่งของได้เช่นกัน อาทิ เครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ สร้อยแขน แหวน กำไล เข็มขัด ของใช้ เช่น กะลาเกือบแก้ว เปลือกของลูกมะพร้าวสามารถนำมาปลูกต้นไม้ได้ เช่น ปลูกต้นกล้วยไม้ ยอดอ่อนของมะพร้าวก็สามารถนำมาทำอาหารได้หลายอย่าง เช่น แกงไก่ใส่ยอดมะพร้าวอ่อน ยำยอดมะพร้าวอ่อน ยอดมะพร้าวอ่อนผัดกุ้ง ตำยอดมะพร้าวอ่อน เป็นต้น เยื่อหุ้มต้นมะพร้าวสามารถนำมาทำเป็นกระเป๋าก็ได้ ลำต้นก็สามารถนำมาทำเก้าอี้ ทำรั้วใบมะพร้าวก็สามารถนำมาสานปลาตะเพียน ตักแตน และเอามาห่อขนมได้ ส่วนทางมะพร้าว ก็สามารถนำมาทำไม้กวาดพัดหยากไย่ แจกัน ชั้นโตะ ไม้กีดท่อขนมหรือของต่าง ๆ การทำไม้กวาดทางมะพร้าว คือ ภูมิปัญญาอย่างหนึ่งที่คนไทยเรารู้จักคิดค้นหาวิธีประดิษฐ์ขึ้นจนสำเร็จและสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน ต้นมะพร้าวเพียง ๑ ต้น สามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้หลายอย่าง นอกจากจะนำน้ำมะพร้าวมาดื่ม เนื้อมะพร้าวมารับประทาน ทั้งรับประทานเนื้อสด ๆ หรือนำมาคั้นเป็นกะทิใส่ในอาหารคาวหวานได้หลายอย่างแล้ว กะลามะพร้าวยังสามารถนำมาประดิษฐ์สิ่งของได้เช่นกัน อาทิ เครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ สร้อยแขน แหวน กำไล เข็มขัด ของใช้ เช่น กะลาเกือบแก้ว เปลือกของลูกมะพร้าวสามารถนำมาปลูกต้นไม้ได้ เช่น ปลูกต้นกล้วยไม้ ยอดอ่อนของมะพร้าวก็สามารถนำมาทำอาหารได้หลายอย่าง เช่น แกงไก่ใส่ยอดมะพร้าวอ่อน ยำยอดมะพร้าวอ่อน ยอดมะพร้าวอ่อนผัดกุ้ง ตำยอดมะพร้าวอ่อน เป็นต้น เยื่อหุ้มต้นมะพร้าวสามารถนำมาทำเป็นกระเป๋าก็ได้ ลำต้นก็สามารถนำมาทำเก้าอี้ ทำรั้ว ใบมะพร้าวก็สามารถนำมาสานปลาตะเพียน ตักแตน และเอามาห่อขนมได้ ส่วนทางมะพร้าวก็สามารถนำมาทำไม้กวาดพัดหยากไย่ แจกัน ชั้นโตะ ไม้กีดท่อขนม

## ใบความรู้ การทำไม้กวาดทางมะพร้าว

### วัสดุและอุปกรณ์

1. ก้านมะพร้าว
2. เชือกไนล่อน
3. ลวด
4. มีด
5. ค้อน
6. คีมตัด
7. ตะปู
8. ด้ามไม้ไผ่
9. ยางมะตอย
10. เข็มเย็บกระสอบ

### วิธีทำไม้กวาดทางมะพร้าว

#### วิธีถักติดก้านมะพร้าว

1. นำก้านใบมะพร้าวมัดรวมกัน ก่อนตัดโคนก้านให้เสมอกัน
2. นำไม้สลักสอดเข้ารูที่ปลายด้าม พร้อมจัดให้อยู่กึ่งกลาง จากนั้น ตอกตะปู และมัดด้วยลวดยึดให้แน่น
3. ตอกตะปูเหนือไม้สลัก 2 จุด คือ จุดแรกเหนือไม้สลัก ประมาณ 12 เซนติเมตร จุดที่ 2 เหนือไม้สลัก 3-4 เซนติเมตร ทั้ง 2 จุด ตอกให้หัวตะปูเหลือโผล่ ประมาณ 1 เซนติเมตร จากนั้น นำเชือกหรือลวดมัดติดกับหัวตะปูให้แน่น
4. นำก้านใบมะพร้าว 250-300 ก้าน วางล้อมปลายด้ามไม้ไผ่ โดยให้โคนก้านสูงกว่าตะปู ประมาณ 2 เซนติเมตร จากนั้น ใช้เชือกหรือลวดที่มัดติดหัวตะปูมัดรอบโคนก้านมะพร้าวให้แน่น
5. แบ่งก้านมะพร้าวบริเวณไม้สลักออกเป็นมัด ประมาณ 4-6 มัด (ไม่รวมตรงกลางด้ามไม้ไผ่) จากนั้นใช้เชือกหรือลวดมัดเรียงติดกับไม้สลักทั้งสองข้างให้แน่นชิดกัน
6. ใช้ลวดหรือเชือกที่มีหัวตะปูจุดที่ 2 มัด ก้านมะพร้าวติดกับปลายด้ามให้แน่น หรืออาจแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ มัดด้านข้าง 2 ส่วน และตรงกลางทับด้าม 1 ส่วน แล้วมัดให้เรียงชิดติดกัน
7. แบ่งก้านมะพร้าวบริเวณถัดจากไม้สลักออกเป็นมัดเล็กๆ จากนั้น ใช้เชือกจากแผ่นรัดพลาสติก รัด และถักให้เรียงชิดติดกัน
8. ใช้มีดหรือกรรไกรเหล็กตัดปลายก้านใบมะพร้าวที่อ่อนออก และตัดให้ปลายเสมอกัน
9. สดุด้ายหาสีน้ำมันกันสนิม (สีดำ) บริเวณมัดก้านใบมะพร้าวให้ทั่ว ก่อนนำไปตากแดด 3-5 วัน ก็พร้อมใช้งาน

### ข้อแนะนำการใช้

1. ขณะใช้ ไม่ควรกดด้ามไม้กวาดมาก เพราะจะทำให้ปลายก้านมะพร้าวหักหรืองอโค้งได้
2. หากใช้กวาดบริเวณมีน้ำขัง หลังใช้เสร็จให้นำไม้กวาดวางตากแดดก่อนเก็บ
3. การวางเก็บไม้กวาด ให้ตั้งด้ามไม้กวาดลง และอิงไว้ข้างกำแพง หรือนอนวางบนไม้หรือที่รอง ไม่ควรวางไว้บนพื้น โดยเฉพาะพื้นดิน

ใบงาน  
แบบบันทึกการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอน การทำไม้กวาดทางมะพร้าว ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

วัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

## ใบความรู้ คุณค่าของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

### คุณประโยชน์ของการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

1. เป็นการใช้วัสดุจากไม้กวาดทางมะพร้าวให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์
2. สร้างอาชีพเสริมแก่ประชาชนที่ต้องการเพิ่มรายได้

### การใช้วัสดุจากธรรมชาติการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

วัสดุหาได้ง่ายตามครัวเรือน หรือตามโรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีราคาถูก

### ความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน

การทำไม้กวาดทางมะพร้าวขายนับว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ ลงทุนน้อย ทำง่าย สร้างรายได้ สามารถใช้เช็ดถูทำความสะอาดได้ทุกรูปแบบ การทำไม้กวาดทางมะพร้าวขายนับว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ ลงทุนน้อย ทำง่าย การผลิตไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้เสริมให้กับคนชุมชนอย่างมาก และเป็นที่สนใจสร้างความสามัคคีให้กับสมาชิกในชุมชน

**ใบความรู้**  
**การคำนวณต้นทุนกำไร**  
**ตัวอย่างการคิดต้นทุน กำไร การผลิตและค่าใช้จ่ายในการทำไม้กวาดทางมะพร้าว**

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	<b>ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)</b>			หมายเหตุ :
	1. ก้านมะพร้าว	5 ก.ก.	200	1.วัสดุที่ซื้อ 1 ครั้ง
	2. เชือกไนลอน	1 ขด	20	อาจจะสามารถ
	3. ลวด	1/2 กิโลกรัม	35	นำไปใช้ครั้งต่อไป
	4. ตะปู ขนาด 1 นิ้วครึ่ง	3 ซีด	18	เช่น เชื้อมเย็บ
	5. ยางมะตอย	1 กระปุก	100	กระสอบ
	6. เชื้อมเย็บกระสอบ	1 เล่ม	15	ยางมะตอย
				2. เฉลี่ยต้นทุนต่อ
				ด้าม คือ 388/10
				มีค่าต่อด้าม ราคา
	<b>รวมค่าใช้จ่าย</b>		388	38.80 บาท
	รายได้	ขายชิ้นละ 50 บาท	$50 \times 10 = 500$	3. กำไร 112 บาท

**การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ดังนี้**

1. กำหนดกำไรที่ต้องการได้จาก กำไร/ต้นทุนที่ต้องการ  $\times$  ด้วย  $100 = \%$  )

**ตัวอย่าง**

ขาย 50 บาท จากต้นทุน 38 บาท ต้องการกำไรร้อยละ 100

ดังนั้น กำไรที่ต้องการ =  $12 \times 100 \% = 12$  บาท

การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ได้มาจากต้นทุน + กำไร  $(38 + 12) = 50$  บาท

**ตัวอย่าง**

การทำลวดช่องน้ำกะทิได้ 10 ด้าม จากต้นทุน 388 บาท และกำไรที่ต้องการ 112 บาท

ฉะนั้น ราคาขายต่อชิ้น = 50 บาท

**หมายเหตุ**

การกำหนดกำไรที่ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ด้วย เช่น ราคาตลาด ลักษณะของสินค้าและบริการ เป็นสินค้าหายาก เป็นสินค้าเฉพาะกลุ่ม หรือมีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถที่จะกำหนดกำไรที่ต้องการสูงได้ การตั้งราคาให้สามารถแข่งขันได้นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายด้วย ถ้าสินค้าโดยทั่วไปมีขายกันแพร่หลาย มีคู่แข่งมากก็ต้องกำหนดกำไรน้อยลงไป

ใบงาน  
การคิดต้นทุน กำไร

ผู้เรียน/กลุ่ม.....

เรื่อง.....

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ..... ..... ..... ..... ..... ..... ..... ..... ..... .....			1. ให้กำหนดกำไรที่ ต้องการเป็นร้อยละก่อน 2. แล้วคำนวณหาราคาต่อ หน่วยจึงจะทราบรายได้ 3. นำรายได้ที่ได้มาใส่ ตารางนี้
	รวมค่าใช้จ่าย			
	รายได้จากการขาย ..... ..... ..... ..... ..... ..... ..... ..... .....			
	รวมรายได้			

1. กำไรที่ต้องการ = ต้นทุน  $\times$  ( ร้อยละของกำไรที่ต้องการหารด้วย 100 )

2. กำหนดราคาขายต่อหน่วย = ต้นทุน + กำไร = \_\_\_\_\_ จำนวนหน่วย

## ใบความรู้ ช่องทางการตลาด ~~~~~

### ช่องทางการจำหน่ายทางตรง

ช่องทางการจัดจำหน่ายทางตรง หมายถึง การขายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมโดยไม่มีคนกลาง หรือช่องทางศูนย์ระดับ ผู้ผลิต > ผู้บริโภค หรือ ผู้ผลิต > ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม เช่น

- หน้าร้าน การจัดจำหน่ายสินค้าจากผู้ผลิตให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

### ช่องทางการจำหน่ายโดยอ้อม

ช่องทางการจัดจำหน่ายทางอ้อม หมายถึง เส้นทางที่สินค้าเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตโดยต้องผ่านคนกลางไปยังผู้บริโภค

ช่องทางการจัดจำหน่ายหนึ่งระดับ ผู้ผลิต > ผู้ค้าปลีก > ผู้บริโภค

ช่องทางการจัดจำหน่ายสองระดับ ผู้ผลิต > ผู้ค้าส่ง > ผู้ค้าปลีก > ผู้บริโภค

ช่องทางการจัดจำหน่ายสามระดับ ผู้ผลิต > ตัวแทน > ผู้ค้าส่ง > ผู้ค้าปลีก > ผู้บริโภค

เช่น

- ทางออนไลน์ ขายบนเพจ Facebook

## แบบวัดและประเมินผลการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

### ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

#### 1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์

- 1.1 เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ได้เหมาะสมกับประเภทและปริมาณ
- 1.2 ทำความสะอาด บำรุงรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง

#### 2. จัดเตรียมวัสดุติด

- 2.1 เลือกใช้วัสดุ/อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 2.2 เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 จัดเก็บวัสดุ/อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามประเภทของวัสดุ/อุปกรณ์

#### 3. ทักษะการทำ

ทำได้ตามคุณลักษณะและมีเอกลักษณ์ที่ถูกต้อง

#### 4. ทักษะการจัดตกแต่ง และนำเสนอ

จัดตกแต่งและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

### แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ - นามสกุล.....

หลักสูตร .....กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (10 คะแนน)
<b>1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (20 คะแนน)</b>	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
<b>2. ทักษะการปฏิบัติ (40 คะแนน)</b>	
2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	
<b>3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40 คะแนน)</b>	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
<b>รวมคะแนน (100 คะแนน)</b>	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

### บรรณานุกรม

การทำไม้กวาดทางมะพร้าว (ออนไลน์). 2560, แหล่งที่มา <https://puechkaset.com/> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2566.

ความเป็นมาการทำไม้กวาดทางมะพร้าว (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://sites.google.com/https://sites.google.com/site/karthamikwadthangmaphraw/> สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2566.

วิธีการทำไม้กวาดทางมะพร้าว (ออนไลน์). 2560, แหล่งที่มา <https://sansook.wordpress.com/knowledge/coconut-stalks-broom/> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2566.

### คณะผู้จัดทำ

#### ที่ปรึกษา

- |                      |            |  |
|----------------------|------------|--|
| 1. ว่าที่ พ.ต.ดำริห์ | ติยะวัฒน์  | ผู้อำนวยการ สนง.สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์    |
| 2. นางสาวนัทธมน      | สกุลณมรรคา | รองผู้อำนวยการ สนง.สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ |
| 3. นางสุกัญญา        | กาโณน      | ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบึงสามพัน          |

#### คณะทำงาน

- |                     |                 |                      |
|---------------------|-----------------|----------------------|
| 1. นางสาวสุภาพรรณ   | โอบอ้อม         | ครู                  |
| 2. นางสาวนิสาชล     | แก้วมูลเมือง    | บรรณารักษ์ปฏิบัติการ |
| 3. นายสุรัตน์       | บัวศรี          | ครู อาสาสมัคร กศน.   |
| 4. นายโกศล          | นามโคตรศรี      | ครู อาสาสมัคร กศน.   |
| 5. นางสาวเกวรินทร์  | กลิ่นหวาน       | ครู กศน.ตำบล         |
| 6. นางกาหลง         | ชาวกลีบ         | ครู กศน.ตำบล         |
| 7. นางสาวกรวิการ์   | คะเชนรัมย์      | ครู กศน.ตำบล         |
| 8. นางสาวสิริลักษณ์ | บุญศิริวงศ์     | ครู กศน.ตำบล         |
| 9. นางมัทนา         | ทรงงาม          | ครู กศน.ตำบล         |
| 10. นางสาวศศิวิมล   | แก้วดวงตา       | ครู กศน.ตำบล         |
| 11. นางสาวบุญพรธิกา | ภุมมา           | ครู กศน.ตำบล         |
| 12. นางสาวชนมน      | แจ้จ้ออารี      | ครู กศน.ตำบล         |
| 13. นางสุกัญญา      | แลบุตร          | ครู ศรช.             |
| 14. นางสาวอุษา      | กิ่งสีเสียด     | บรรณารักษ์           |
| 15. นางสาวเปรมฤดี   | อัครโสภณศิริกุล | นักวิชาการศึกษา      |

#### รวบรวมข้อมูลและจัดทำรูปเล่ม

- |                 |       |              |
|-----------------|-------|--------------|
| นางสาวบุญพรธิกา | ภุมมา | ครู กศน.ตำบล |
|-----------------|-------|--------------|